

Nr 90.

Av herr **Sefve**, *angående tillämpandet av gällande bestämmelser för undervisning å det differentierade gymnasiet.*

Enligt 1933 års liksom tidigare 1928 års läroverksstadga skall undervisning anordnas i ett gymnasiums näst högsta ring i sådant ämne, som ej hör till ifrågavarande bildningslinjes »fasta ämnen», när minst 5 lärjungar valt ämnet såsom tillvalsämne. Före år 1933 kunde lärjungarna fritt välja sina tillvalsämnen bland dem, som äro upptagna på timplanen för det differentierade gymnasiet. Efter 1933 måste de däremot välja vissa av Kungl. Maj:t fastställda ämneskombinationer men kunna då ej alltid få med just de ämnen, som äro behöfliga för deras blivande levnadsbanor. De ha emellertid möjlighet att komplettera den valda ämneskombinationen genom att välja ett tilläggsämne. Förutsättningen härför är dock, att minst 5 lärjungar i ringen valt ämnet såsom tillvalsämne. Skulle mindre än 5 lärjungar ha valt det som tillvalsämne, kommer — med nuvarande tillämpning av stadgans bestämmelser — ingen undervisning däri till stånd, även om 20 lärjungar valt det såsom tillvalsämne. Till följd härav har undervisningen i vissa ämnen efter 1933 måst nedläggas vid flera läroverk, där ämnena i fråga före 1933 haft stor anslutning av lärjungar.

Vid läroverk med två bildningslinjer eller med två eller flera parallellavdelningar inträffar ibland ett annat förhållande, som även medför stora olägenheter för lärjungarna. Om vid ett läroverk med t. ex. 3 avdelningar i samma årsklass av det differentierade gymnasiet ett ämne väljes av 26 lärjungar såsom tillvalsämne och av 25 såsom tilläggsämne, kunna av dessa senare endast 4 erhålla undervisning däri. De övriga 21 måste avvisas. För dem kan undervisning i ämnet ej anordnas vid läroverket. Dessa senare svårigheter uppträda i särskilt hög grad i fråga om de främmande levande språken.

Vid flera tillfällen har framhållits önskvärdheten av att lärjungarna i det differentierade gymnasiet erhålla utbildning i främmande levande språk, och de av Kungl. Maj:t fastställda ämneskombinationerna avse även att befordra en sådan utbildning. Det är därför mycket beklagligt, att de ovan omnämnda förhållandena i vissa fall lägga hinder i vägen för lärjungarnas studier och ofta tvinga dem till enspråkighet. Även om antalet läroverk, vid vilka detta inträffar, ej är så stort, är det dock mycket kännbart för de lärjungar, som råka ut därför. Vid ett av landets största läroverk blevo under innevarande läsår ej mindre än 14 lärjungar på detta sätt förhindrade ett erhålla undervisning i ett av de främmande språken, ehuru de i flera fall med intyg kunde visa, att de för sin blivande verksamhet voro i myc-

ket hög grad beroende därav. Samma förhållande inträffade vid ett annat läroverk för 11, vid ytterligare ett annat för 10 lärjungar o. s. v.

Det synes därför angeläget, att dessa missförhållanden snarast rättas, i all synnerhet som en ändring skulle medföra förhållandevis obetydliga kostnader och i senare fallet beröra endast läroverk med väl besatta klassavdelningar och med således jämförelsevis liten medelkostnad per elev. En ungefärlig beräkning, grundad på vederbörande rektorers framställningar, ger vid handen, att en sådan förändring skulle i fråga om näst högsta ringen för innevarande läsår dragit en merkostnad för hela landet motsvarande 22 vt för samtliga ämnen, därav 12 vt för enbart de främmande språken, d. v. s. enligt samma beräkningsgrunder, som använts i »Åttonde huvudtiteln: punkt 125: Klassiska linjer m. m.» i förra fallet 3,080 och i senare fallet 1,680 kronor. För högsta ringen kunna de givetvis beräknas avsevärt lägre. Då emellertid rektorerna med kännedom om ovannämnda tillämpning ej gjort framställning i samtliga fall, måste dessa summor något ökas.

Under hänvisning till vad ovan framhållits får jag anhålla, att riksdagen måtte vid beviljandet av anslag till extralärare vid de allmänna läroverken för budgetåret 1935—1936 hemställa, att bestämmelserna för anordnandet av undervisning å det differentierade gymnasiet så tillämpas, att

dels undervisning i ett ämne anordnas, när minst 5 lärjungar anmält sig önska undervisning däri,

dels samläsning mellan olika klassavdelningar ordnas först, när det sammanlagda antalet lärjungar, som önska undervisning i ämnet, understiger 31.

Stockholm den 18 januari 1935.

Ivar Sefve.